מאי לאו אעובר לא אבהמה והא דמיו קתני 🗗

תני דמיה והא נותן כל דמיו לכהן קתני ואי

בהמה כהן מאי עבידתיה הכא במאי עסקינן

כגון דיהיב ליה בהמה מעברתא לפטומה

דמיגו דקנסינן ליה אבהמה קנסינן ליה

אעובר אמר רב אשי ת"ש יירבי יהודה מתיר

בשבורה מפני שאינה יכולה להתרפאות הא

יכולה להתרפאות אסר והא עובר גמי כיכול

להתרפאות דמי שמע מינה ואיכא דמתני

לה אמתני' והמוכר לו אע"פ שאינו רשאי

לימא מתני' דלא כרבי יהודה דתנן רבי

יהודה מתיר בשבורה אפילו תימא רבי

יהודה שבורה לאו היינו אורחיה עובר היינו

אורחיה: ת"ש רבי יהודה אומר המקבל

בהמה מן העובד כוכבים וילדה מעלין אותו

בשויו ונותן חצי דמיו לכהן והנותן לו

בקבלה אע"פ שאינו רשאי קונסין אותו עד

עשרה בדמיו ונותן כל דמיו לכהן מאי לאו

אעובר לא אבהמה והא דמיו קתני תני דמיה

והא נותן כל דמיו לכהן קתני ואי בהמה כהן

מאי עבידתיה הכא במאי עסקינן כגון דיהיב

בהמה מעברתא לפמומה דמיגו דקנסינן ליה

אבהמה קנסינן ליה אעובר אמר רב אשי ת"ש

ר' יהודה מתיר בשבורה מפני שאינה יכולה

להתרפאות הא יכולה להתרפאות אסור והאי

נמי כיכול להתרפאות דמי שמע מינה

איבעיא להו מכר בהמה לעובריה מאי תיבעי

לר' יהודה תיבעי לרבנן תיבעי לרבי יהודה

עד כאן לא קא שרי ר' יהודה אלא בשבורה

דלא אתיא לאיחלופי אבל שלמה דאתיא

לאיחלופי אסר או דלמא ומה שבורה דפסקה

מיניה וכל שכן שלמה דלא פסקה מיניה

תיבעי לרבנן עד כאן לא קאסרי רבנן אלא

בשבורה דפסקה מיניה אבל שלמה דלא

פסקה מיניה שרו או דלמא ומה שבורה

דלא אתיא לאיחלופי אסרי וכל שכן שלמה

דאתיא לאיחלופי וטעמא דרבנן משום הכי

הוא והתניא אמרו לו ילרבי יהודה והלא

מרביעין עליה ויולדת אלמא משום עובריה

הוא הכי קא"ל מעמא דידן משום דאתיא

לאיחלופי בבהמה אלא את מ"מ שרית משום

דאין יכולה להתרפאות כמאן דזבנה לשחימה

דמי והלא מרביעין עליה ויולדת וכיון

רמרביעין עליה ויולדת משהא לה ואמר להו

לכשתלד דלא מקבלת זכר תא שמע והנותן

לו בקבלה ולא קתני אע"פ שאינו רשאי וליטעמיך המשתתף לו דלא קתני

הכי נמי דרשאי והא יאמר אבוה דשמואל אסור ילאדם שיעשה שותפות

עם העובד כוכבים שמא יתחייב לו שבועה ונשבע לו בשם עבודת

כוכבים שלו והתורה אמרה ילא ישמע על פִּיך אָלא תנא מכירה והוא

הדין לשותפות ה"ג תנא מכירה והוא הדין לקבלנות ומאי שנא מכירה

דנקט דעיקר מכירה היא תא שמעי רבי יהודה אומר המקבל בהמה מן

העובר כוכבים וילדה מעלין אותו בשוויו ונותן חצי דמיו לכהן והנותן בקבלה

ל) [ע"ו טו.], ב) ע"ו טו.,
ג) סנהדרין סג:, ד) (סנהדרין סגו,
סגו, ה) למכור ז"ק, ו) ז"ל
דאיירי לעוברה, ז) [וע" היטב

בתוס׳ חולין נו: ד"ה ודלמא

יתוספות ע"ז טו. ד"ה אלמאן,

ת) [בתום' סנהדרין סג. מבואר על נכון], ש) [ועי' היטב תום' מגילה כח. ד"ה

זיתי ותוס' סנהדרין סג: ד"ה

חמורן,

ד א מיי׳ פ״ה מהלכות שותפין הלכה י סמג שותפין הכנס י סתג עשין פג טוש"ע י"ד סי' קמז סעיף ג טור ח"מ [סי' קפב] ושו"ע סי׳ קעו סעיף נא וטוש"ע א״ח סי׳ קנו:

ה ב מיי פ"ד מהלכות בכורות הלכה ג טוש"ע י"ד סי שר סעי ג:

שימה מקובצת , ה) מאי לאו אעובר קאמר דקונסים אותו לפדותו דלא

יפה עשה שמכר לעובד כוכבים ונותן דמי העובר

. לכהז וקאי אנותז לעובד . ולא קאי אבהמה כי אם אעוברה ובהמה כולה דישראל היא b) ובהמה רשו אל היא מ) ובומה רמפקיע' שאינה שובתת כשבת א"נ דס"ל דמוכר בהמה לעוברה דמבעיא לקמן אי אסור אי מותר בין . לר"י ביז לרבנז ס"ל דאסור ומשום בהמה קאמר אינו ומשום בהמה קאמר אינו רשאי ומיירי בנותן בהמה לעובד כוכבים בקבלה בין מעוברת בין אינה מעוברת: נ] וחכמים אומרים כ"ז שיד . עובד כוכבים באמצע וכו׳. עובו כוכבים באמצע וכוי. וא״ת אמאי הביא כאן דברי חכמי׳ יותר מדלעיל ופי׳ התוס׳ דבעי להביא לאחר מכאן. ולפי דבריהם הביאו . לאחר שסיים כל בעיותיה. אכן נראה למהר"פ ז"ל אכן נואה למהר"פ ז"ל דהקורא דקדק בדבר דדוקא לענין האבעיא הראשונה דאינ' אלא לר"י משום הכי לא מייתי דברי חכמים אבל זאת הבעיא היא לרבנז כמו זאת הבעיא היא לרבון כמו לר"י משום הכי מייתי דברי חכמים לאשמועינן דדוקא להאי מלתא פליגי רבנן עליה דר"י דרבנן פטרי בככורה ור"י מחייב אבל לגבי קונסין אותו וכר׳ לא פליג עליה. גליון:

א) נראה דל"ל לא אבהמה ומיירי בנותן בהמה לפטומה דמפקיע מקדושתה שאינה מוכתת בשבת וכו'.

רבינו גרשום דכתיב תפדה בשה יכול לפדותו אפי׳ בדמים כדאמרינן באידך פירקא דלא באתה תורה להחמיר עליו אלא להקל עליו אבל . שאר בכורות בהמה טהורה אין פודין אותן בדמים אלא אין פודין אותן בדמים אלא נותן הבכור לכהן ואם רצה הכהן למוכרו לו רשאי ומ"ט נותן כל דמיו לכהן . ולא סגי בחצי דמיו משום דעיקר בהמה דישראל: מאי דעיקר בהמה דישראל: מאי לאו. הא דקתני קונסין לאו אעובר קאי ומשום דאינו רשאי אלמא דר' יהודה סבר דאסור למכור עובר לטורד רוררים הואיל דהייוו לעובו כוכבים ההאלדהיינו אורחיה: אבהמה קאי. דקונסין אותו אבל עובר רשאי למכור: והא עד עשר בדמיו קתני. דמשמע דמי עובר: תני דמיה. דמשמע עובר: תני דמיה. דמשמע בעות בהמה קש של בהמה: ואי בהמה קביע תלמימר כל דמיה: בבתמה בעות מאר עיברה אמאי יהיב ליה כל דמיה. אלא לאו אעובר קאי: לא לעולם סבירא ליוד בעלמא דמוכרין עובר קשר: לא לעולם סבירא לעובר בתכבים דכםבור הוא לעובר בתכבים דכםבור הוא דמת. והכא מאי שנא דקתני קונסין דמשמע נמי אעובר דיהב ליה לעובד כוכבים בהמה מעוברת לפטומה דלכי מיפטמה לה ליזבנו וליחלקו דמיה

מאי לאו אעובר. פי' ואיירי בנהמה מעוברת. לא אבהמה פי' ולא איירי בעובר אלא בבהמה לעוברה וכן משמע לקמן גבי בעיא דבהמה לעובריה מהו ובעי למיפשט מהכא דאסור דקאמר מאי לאו אבהמה ש"מ דאי אבהמה קאי איירי בבהמה לעוברה

ולכאורה לא איירי בבהמה לעוברה דא"כ מאי פריך והא דמיו קתני לימה דקהי העובר וכי תימה דמשמע ליה דקאי אבהמה א"כ לקמן נמי לידוק הכי אלא הכא איירי בבהמה לפטומה כדמסיק לקמן "לעוברה: דלא מקבדת זכר. לא מטעם טרפות מדאמר פרק אלו טריפות (חולין דף נו:) גבי ר"ש [בן חלפתא] שהיה עסקן בדברים ודילמא קסבר ר' יהודה טריפה יולדת ומשבחת ואית ספרים דלא גרסי יולדת שאין לורך שם בלידה אלא במה שמשבחת ומ"מ מסתבר הכא דאפילו מן הארכובה ולמטה שרי רבי יהודה משום דלא

מקבלה זכרי: ולמעמיך המשתתף לו כו׳. מקבלה לא שייך להקשות דמיתסר משום שותפין דלא אתי בקבלה כל כך לידי שבועה ודוקא נקט שותפות אבל שאר משא ומתן לא אסור: אסור לאדם שיעשה שותפות עם העובד כוכבים. הח לתניא פ"ק דמסכת ע"ז (דף כב.) ישראל ועובד כוכבים שקבלו שדה בשותפות וכן עובדה דעובד כוכבים נוטל שני ערלה וישראל נוטל שני היתר ואמר פרק הזרוע (חולין דף קלג.) המשתתף עם עובד כוכבים לריך שירשום כל הני עובדה פליגי החבוה דשמואל: שמא יתחייב דו עובד בוכבים שבועה. מכאן אוסר רצינו שמואל קבלת השבועה מק"ו ור"ת מתיר מפני שהוא כמליל מידם כדתניא פ"ק דמס׳ ע"ז (דף ו:) מלוה על פה גובין מהן מפני שהוא כמליל מידם אע"ג דאזיל ומודה ויש לחלק בין ספק לודאי עוד מייתי ר"ת ראיה מההיא דפרק [בתרא] דמגילה (דף כח.) דאמר אבוה בר איהי תיתי לי דלא עבדי שותפות עם עובד כוכבים ואי אסור מאי רצותיה וכן פר"ת שלא היו נוהרים משלש סעודות מדאמר פרק כל כתבי (שבת דף קיח:) תיתי לי דקיימית ג' סעודות משמע שכולן לא היו נוהרים בהן עוד פר"ת בזמן הזה כולן נשבעים בקדשים ואין תופסין בהם אלהות ואע"פ שמוכירין ועמהסן שם שמים יו וכוונתם ולד" מ"מ] אין זה [שס] עבודת כוכבים כי דעתם לשם עושה שמים וארן ואע"ג שמשתתף ש"ש ודבר אחר אין כאן לפני עור לא תתן מכשול דבני נח לא הוזהרו על כך ולדידן לא אשכחן איסור בגרם שיתוףש: דעיקר מכירה. פרש"י דעיקר איסור הוא המכירה

משמע שרולה לומר שעיקר האיסור הוא המכירה וקשה הא שותפות לא מיתסר משום מכירה אלא כדאבוה דשמואל ול"ל עיקר איסור הפשוט הוא מכירה כדתנן פרק קמא דמס׳

נ"ו (דף יד:):

דהשתא אבהמה גופה קנסי ליה ומיגו דקנסי ליה כר. והיינו ונותז כל דמיו לכהז אבל בעלמא שרי לזבוני לעובד כוכבים: והאי נמי כיכול להתרפאות דמי יה ומיגר דקנסי ליה כר. והיינו ונותן כל דמיו לכהן אבל בעלמא שרי לזבוני לעובד כוכבים: והאי נמי כיכול ההתרפאות דמי דלכשיגדיל חזי מלאכה ש"מ דעובר אסור למכור לעובד כוכבים לר׳ יהודה: איכא דמתני לה. הא דר׳ יהודה אמתניתין ולא בעי לה מיבעיא: לימא מתני דלא כרי יהודה דמרשרי ר׳ יהודה בשבורה היה דשרי נמי אעובר וכשבור דמי: אפילת תימא ר׳ יהודה. ובשבורה (שרי אסר) [הוא דשרי] דלאו היינו אורחיה כדאמר לעיל אבל בעובר אסר דהיינו אורחיה למיהוי כשבור עד שהוא במעי אמן אבל לבסוף חזי למלאכה ואסור: מכר בהמה. שאינה מעוברת לעובד כוכבים לעובריה שיהיו העוברין של שניהם: תיבעי לתרוייהו דהכא לא מזבין לא בחמה עצמה ולא עובר דאכתי לא מיעברא: בשבורה דלא אתיא לאיחלופי בשלמה: אבל [שלמה]. היכא דזבין בהמה לעובריה דבהמה גופה שלמה היא ואתי לאיחלופי במכירה שלמה אחריתי שלא לעובריה לחלוטין ואסר: או דלמא ומה שבורה דפסקה מיניה. דלחלוטין מזבנה לעובד כוכבים דאע"ג דאיכא למיחש אטו מכירה

מאי לאו אעובר. קאמר דאינו רשאי: כהן מאי עבידתיה. בבהמה אלא ודאי אעובר: לא לעולם מהכא לא תפשוט דהכא במאי עסקינן כגון דיהיב ליה בהמה מעברהא לפטומה. וליטול חלי השבח בין בפטום בין בוולדות דמיגו דקנסינן וכו' אבל אי זבין ליה עובר לחודיה לה: שחינה יכולה

מתיר בשבורה. ועובר דומיא דשבורה: היינו אורחיה. ולא שבור הוי: בהמה לעובריה. כגון שעדיין לא נתעברה ומכר לו כל הוולדות שעתידין להתעבר ובהמה עלמה לא מכר לו: מהו. להונסו לפדותה משום מוכר בהמה לעובד כוכבים: דחתי לחיחלופי. להתיר מכירת שלמה: דפסקה מיניה. שלא שייר בה לעצמו כלום משמכרה: וכ"ש שלמה. כי האי גוונא דלא פסקה מיניה שהרי שייר לעלמו גוף הבהמה ואי משום עוברין ליכא למיחש שהרי לא נתעברה עדיין ולא כלום מכר לו ולכשיבאו ברשות עובד כוכבים הם באים: דפסקה מיניה. ומכירה

חלוטה היא ואתי לאחלופי ולהתיר

מכירה חלוטה שלימה אבל הכא דלא

פסקה מיניה שרי דלאו מכירה היא:

וכל שכן שלמה דחמיה לחחלופי.

במכירה חלוטה של שלימה אחרת:

משום הכי הוא. בתמיה דאינטריך

לן למיבעי: עליה. על השבורה:

הלמה. טעמה דרבנן משום עוברין

תיפשוט מינה דלרבנן אסור למכור

לעובד כוכבים בהמה לעובריה ולר׳

יהודה מותר: לעולם טעמא דרבנן

משום איחלופי ואילטריך למיבעי

כיון דלא פסקה מיניה איכא למימר

לא אתי לאיחלופי במכירה גמורה והכי

קאמרי ליה רבנן לר׳ יהודה: כמאן

דובנה לשחיטה דמי. וליכח למיחש

לאיחלופי דמאן דחזי ידע דלא מזבין

ליה אלא לשחיטה ולא אתי לובונים

בהמה שלא לשחיטה: משהא לה.

לצורך וולדות ומאן דחזי לה בבית

העובד כוכבים לפוף שנה או שתים

סבר מותר למכור בהמה לעובד

כוכבים שלא לשחיטה: מ"ש. ממתני':

ולה קתני הע"פ שהינו רשהי. חלמה

מותר למכור בהמה לעובריה דהא

קבלה מכירה לעוברין היא שאין חולק

העובד כוכבים אלא בוולדות דקס"ד

דלא פליג עובד כוכבים בשבח פטימת

בהמה: על פיך. בהגרמת פיך: סנא

במכירה. אינו רשאי והוא הדין

לכולהו: ומאי שנא מכירה דנקע.

בה אינו רשאי ולא נקטיה בחדא

מהנך: דעיקר מכירה היא. עיקר

איסורא הויא מכירת בהמה:

להתרפאות. ולעשות מלאכה בשבת:

לשחיטה זבנה ולא משהי ליה ולא חזי ליה ישראל בי עובד ונח חזי ניה ישרחל פי עובד כוכבים דמיפוק חוכבה מיניה לובוני שלימה (ע"ז מד). והלא מרביעין עליה. ומשהו לה ומאן דחזי לה כי עכו"ם יליף מינה לובוני שלימה (שם). לא מינה לובוני שלימה (שם). לא ישמע על פיך. לא ישתע מן העכו"ס על פיך, שלא תעשה שותפות עתו וישבע לך בע"ז שלו, נתלאת שאתה גורס שיוכר על ידך (שמות כג יג).

רבינו גרשום (המשר) חלוטה אחר דשלמה אפי׳ הכי שרי: וכ״ש שלימה לעובריה דלא פסקה מיניה ילא מזבנה לגמרי דשרי: אפי׳ הכי אסרי רבנז דלמא אתי לחלופי מכירה חלוטה ישלמה אטו מכירה חלוטה דהא וכ״ש שלמה לעובריה דאתי לחלופי שלמה בשלמה ומיחש לחלוטין וקא ס"ד מאן דאסר (שלימה) [בהמה] לעובר' דלמא אתי לאיחלופי דלמא אתי לאיחלופי בבהמה אחריתי לחלוטין ה"ה דאוסר נמי למוכרה לעובד כוכבים לגיזה ולחלבה דאיכא למימר נמי דלמא אתי לאיחלופי הא מכירה דשלימה אטו שלימה אחריתי דחלוטין: וטעם דרבנן משו״ה. ומי מצית אמרת דהאי דקא אסרי רבנז בשלימה משום י אתיא לאיחלופי ומי תלי טעמא באיחלופי: אמרו לו לר' יהודה אמאי קא שרית בשבורה והלא קא שחיוו בשבורור והגא מרביעין עליה ויולדת. ונמצא דבהמה (גופה) [גסה] שלמה מכר לו אלמא דטעמייהו דרבנן . דאסרי משום עובר הוא משום דאסור למכור עובר לטורד כוכרים ולא משוח ש״מ לגיזה ולחלבה שרי בשבורה ולעולם טעמא דרבנן דחיישי לאיחלופי והם הכי אסרי לגיזה ולחלבה והכי קאמרי ליה וכו׳ מ״ט קא שרית בשבורה כמאן דזבנה . ניהליה לשחיטה דמי דמיד וחרה וליכא דידט דזרוה לעובד כוכבים ולא אתי לחלופי מכירה חלוטה למכירה חלוטה דהא מיד נוחרה וליתה בעין ודאי ליכא למימר הכי דמיד

אע"פ שאינו רשאי קונסין אותו עד עשרה בדמיו ונותן כל דמיו לכהן ם וחכמים אומרים יכל זמן שיד עובד כוכבים באמצע פטורה מן הבכורה חלופי אטו מכירה חלוטה ואמאי קא שרית הא אינו נוחרה: ואמר להז ר' יהודה לכשתלד. כלומר כשתראו שום שבורה בעולם שיולדת תימרו לי מ"ט ואמאי אף שרידו זא אינו נווחה: ואמו לזון דיכור משותו. בנומו כשותו שותוח שהידוד בעום שילודו ונימו לי מיט שרית בשבורה דודאי אינה יולדת: דלא מקבלה זכר. משום דשבורה היא ואינה יכולה לסובלו הלכך שרי רי יהודה דלא חייש דלמא משהי לה לצורך וולדות. אבל שלמה לעובריה לרי יהודה עדיין תיבעי לך: ולא קתני אנותן לו בקבלה אעיפ שאינו רשאי מדלא תני הכי ש"מ דסבירא להו לרבנן דמוכר בהמה לעובר דקבלה היינו למחצית שבח וולדות והיינו בבהמה לעובריה: וליטעמיך המשתתף. דלא קתני אע"פ שאינו רשאי הכי נמי דרשאי להשתתף: ולא ישמע על פיך. שלא תבקש בפיך שישבע לך בעבודה זרה שלו: אלא תנא במכירה אע״פ שאינו רשאי וה״ה לשותפות. דאינו רשאי להשתתף לו וה״ה בקבלנות דאינו . "שאי ליתז לו בהמה בקבלנות דהמוכר בהמה לעובר דאסור לרבנז: ומאי שנא מכירה דנהט. דגבי מכירה התני אע״פ שאינו רשאי י. אורא במכירה היא להכי תנא בה דאינו רשאי וה״ה לכולהו: שיד העובד כוכבים באמצע שיש לו שום חלק בה:

תורה אור השלם 1. וּבְכֹל אֲשֶׁר אָמֵרְתִּי אֲלֵיכֶם תִשְׁמֵרוּ וְשֵׁם אלהים אחרים לא תזכירוּ

מוסף רש"י